

Spis treści

PRZEDMOWA <i>Mario M. Cuomo</i>	23
WSTĘP <i>Harold Holzer</i>	29
UWAGI O TEKŚCIE I O NOTACH WPROWADZAJĄCYCH ..	41
AUTOBIOGRAFIA <i>Abraham Lincoln</i>	49

I

„SPRAWY LUDU”

Lincoln i „Marzenie Amerykańskie”

1832–1852

WPROWADZENIE <i>Gabor S. Boritt</i>	53
„NIE MOGĘ SIĘ POCHWALIĆ ŻADNYMI BOGATYMI KREWNymi”	60
<i>Z posłania do mieszkańców okręgu Sangamo, 9 marca 1832</i>	
„BĘDĘ SIĘ KIEROWAŁ ICH WOLĄ”	62
<i>Ogłoszenie w „Sangamo Journal”, 13 czerwca 1836</i>	
„SPOŁECZEŃSTWO ZNA SWOJE PRAWA”	63
<i>Z przemówienia do Zgromadzenia Ogólnego stanu Illinois, 11 stycznia 1837</i>	

„NIESPRAWIEDLIWOŚĆ I ZŁA POLITYKA”	64
<i>Protest w sprawie niewolnictwa w Zgromadzeniu Ogólnym stanu Illinois, 3 marca 1837</i>	
„POLITYCZNA RELIGIA”	66
<i>Przemówienie do uczniów Liceum Męskiego w Springfield, Illinois, 27 stycznia 1838</i>	
„SKARGI LUDZI ZAMOŻNYCH NIE MOGĄ BYĆ SŁUSZNE”	75
<i>List do Williama S. Waita, 2 marca 1839</i>	
„WIELE WOLNYCH KRAJÓW UTRACIŁO SWĄ WOLNOŚĆ”	76
<i>Z przemówienia na temat skarbu, Springfield, Illinois, 26 grudnia 1839</i>	
„BÓG WSTRZYMUJE WIATR”	77
<i>Z listu do Mary Speed, 27 września 1841</i>	
„POCIESZAJĄCY NAPÓJ DOSKONAŁEJ WOLNOŚCI”	79
<i>Z przemówienia w Towarzystwie Wstrzemięźliwości im. Waszyngtona w Springfield, 22 lutego 1842</i>	
„PO OWOCACH ICH POZNACIE JE”	81
<i>List do Williamsona Durleya, 3 października 1845</i>	
„PRACA NIEUŻYTECZNA RÓWNA JEST BEZCZYNNOŚCI”	83
<i>Fragmety dotyczące spraw pracy i cel, 6 grudnia 1847</i>	
„PRAWO DO POWSTANIA”	84
<i>Z przemówienia w Izbie Reprezentantów Stanów Zjednoczonych na temat wojny meksykańskiej, 12 stycznia 1848</i>	
„BY JEDEN CZŁOWIEK NIE MIAŁ WŁADZY”	86
<i>List do Williama H. Herndona, 15 lutego 1848</i>	
„NIEWIELE JEST RZECZY CAŁKIEM ZŁYCH LUB CAŁKIEM DOBRYCH”	88
<i>Z przemówienia w Izbie Reprezentantów Stanów Zjednoczonych na temat robót publicznych, 20 czerwca 1848</i>	

„ODDAJĄC SPRAWY LUDU W JEGO WŁASNE RĘCE”	90
<i>Z przemówienia w Izbie Reprezentantów Stanów Zjednoczonych w kwestii przydenckiej, 27 lipca 1848</i>	
„WEŹ SIĘ ENERGICZNIE DO PRACY”	91
<i>List do przyrodniego brata, 24 grudnia 1848</i>	
„CENNE DLA JEGO PRZYBRANEGO KRAJU”	93
<i>Rezolucja i list w sprawie Napoleona Kościłowskiego, 20 lutego 1850</i>	
„POSTANÓW SOBIE BYĆ UCZCIWYM”	95
<i>Notatki do wykładu z prawa, 1 lipca 1850 [?]</i>	
„PREZYDENTURA NIE JEST USŁANA RÓŻAMI”	97
<i>Fragment mowy ku czci zmarłego Zachary’ego Taylora w Chicago, Illinois, 25 lipca 1850</i>	
„ZASADY DROGIE SERCU”	99
<i>Rezolucja popierająca niepodległość Węgier, Springfield, Illinois, 9 stycznia 1852</i>	
„GŁĘBOKIE ODDANIE SPRAWIE WOLNOŚCI CZŁOWIEKA”	101
<i>Fragmenty mowy ku czci zmarłego Henry’ego Claya, Springfield, Illinois, 6 lipca 1852</i>	

II

„WSZYSTKO, CO ZAWSZE MIELIŚMY ZA ŚWIĘTE”

Lincoln i Niewolnictwo

1854–1858

WPROWADZENIE William E. Gienapp	105
„POSTANOWILIŚMY DAĆ WSZYSTKIM SZANSE”	114
<i>Fragmenty wypowiedzi na temat niewolnictwa, 1 lipca 1854 [?]</i>	
„SŁUŻYĆ LUDZIOM WE WSZELKIEJ POTRZEBIE”	115
<i>Fragmenty na temat systemu rządów, 1 lipca 1854 [?]</i>	

„SPLAMILIŚMY NASZĄ REPUBLIKAŃSKĄ SZATĘ”	117
<i>Wyjątki z mowy na temat ustawy Kansas–Nebraska ogłoszonej w Peorii, Illinois, 16 października 1854</i>	
„NIE WIDAĆ POKOJOWEGO SPOSOBU WYKORZENIENIA NIEWOLNICTWA”	132
<i>List do George’a Robertsona, 15 sierpnia 1855</i>	
„NIE JESTEM IGNORANTEM”	134
<i>List do Joshuy F. Speeda, 24 sierpnia 1855</i>	
„WSPANIAŁA ZASADA RÓWNOŚCI”	139
<i>Wyjątki z przemówienia w Kalamazoo, Michigan, 27 sierpnia 1856</i>	
„WOLNA SPOŁECZNOŚĆ DZIAŁA SKUTECZNIE”	142
<i>Wyjątki z mowy ogłoszonej w Chicago, 10 grudnia 1856</i>	
„NACZELNA ZASADA DLA WOLNEGO SPOŁECZEŃSTWA”	143
<i>Wyjątki z przemówienia na temat werdyktu w sprawie Dreda Scotta, Springfield, Illinois, 26 czerwca 1857</i>	
„NIE KREW I KULE, LECZ POKÓJ I KARTKI WYBORCZE”	148
<i>Fragmety przemówienia, grudzień 1857 [?]</i>	

III

„NADEJDZIE KOLEJNY WYBUCH”

Lincoln i „Podzielony Dom”

1858

WPROWADZENIE Charles B. Strozier	153
„RZĄD NIE JEST W STANIE TRWAĆ... NA POŁY WOLNY, W POŁOWIE NIEWOLNICZY”	163
<i>Przemówienie o „Podzielnym Domu”, Springfield, Illinois, 16 czerwca 1858</i>	
„ELEKTRYCZNY NERW NASZEJ DEKLARACJI”	173
<i>Z odpowiedzi udzielonej senatorowi Stephenowi A. Douglasowi w Chicago, Illinois, 10 lipca 1858</i>	

„PÓJDZIEMY SIĘ BIĆ ZA ZASADĘ”	178
<i>Z repliki udzielonej Douglasowi w Springfield, Illinois, 17 lipca 1858</i>	
„W TYM WYRAŻA SIĘ DLA MNIE DEMOKRACJA”	180
<i>Definicja demokracji, 1 sierpnia 1858 [?]</i>	
„POWRÓT DO ŹRÓDŁA”	181
<i>Z mowy wygłoszonej w Lewistown, Illinois, 17 sierpnia 1858</i>	
„NIE TWIERDZĘ, ŻE... OBCA MI OSOBISTA AMBICJA”	183
<i>Fragmenty przemówienia, 21 sierpnia 1858 [?]</i>	
„ŚWIATŁO MORALNOŚCI, KTÓRE NAS SPOWIJA”	185
<i>Wyjątki z debat Lincolna i Douglasa: odpowiedź Lincolna podczas pierwszej debaty w Ottawie, Illinois, 21 sierpnia 1858</i>	
„NASZYM OPARCIEM JEST UMIŁOWANIE WOLNOŚCI”	187
<i>Z przemówienia w Edwardsville, Illinois, 11 września 1858</i>	
„NIGDY NIE WZIAŁEM SOBIE CZARNEJ NIEWIASTY ZA ŻONĘ ANI ZA NIEWOLNICĘ”	189
<i>Wyjątki z debat pomiędzy Lincolnem i Douglasem: z przemówienia Lincolna podczas czwartej debaty w Charleston, Illinois, 18 września 1858</i>	
„TYM DAJCIE, KTÓRZY ŁAKNĄ”	191
<i>Fragment na temat niewolnictwa, 1 października 1858 [?]</i>	
„DRŻĘ O SWOJĄ OJCZYZNĘ”	192
<i>Wyjątki z debaty pomiędzy Lincolnem i Douglasem: z repliki Lincolna podczas piątej debaty w Galesburg, Illinois, 7 października 1858</i>	
„ODWIECZNA WALKA”	195
<i>Wyjątki z debat pomiędzy Lincolnem i Douglasem: z repliki Lincolna podczas siódmej i ostatniej debaty w Alton, Illinois, 15 października 1858</i>	
„MUSIMY DALEJ WALCZYĆ”	197
<i>List do Henry'ego Asbury, 19 listopada 1858</i>	

IV

„SŁUSZNOŚĆ STANOWI O SILE”

Lincoln i Wybory Prezydenckie

1859–1860

WPROWADZENIE <i>Richard Nelson Current</i>	201
„JEDYNA NADZIEJA NA PRZYSZŁOŚĆ”	209
<i>Fragmenty z wystąpienia na temat odkryć i wynalazków, Jacksonville, Decatur, Springfield, 11 lutego 1859</i>	
„CI, KTÓRZY NIE CHCĄ BYĆ NIEWOLNIKAMI, MUSZĄ SIĘ ZGODZIĆ, ŻE NIE BĘDĄ POSIADAĆ NIEWOLNIKÓW”	214
<i>List do republikanów z Bostonu, 6 kwietnia 1859</i>	
„ZMIERZAJMY DO WYNIESIENIA CZŁOWIEKA”	216
<i>List do Theodore’a Canisiusa, 17 maja 1859</i>	
„ŚWIATŁO MORALNOŚCI WOKÓŁ NAS”	217
<i>Fragmenty wystąpienia w Columbus, Ohio, 16 września 1859</i>	
„RÓWNOŚĆ JEST WYŻSZA PONAD NIERÓWNOŚĆ”	219
<i>Uwagi na temat wolności pracy, 17 września 1859 [?]</i>	
„WOLNOŚĆ PRACY DAJE WSZYSTKIM NADZIEJĘ”	220
<i>Fragmenty przemówienia w Towarzystwie Rolniczym stanu Wisconsin, Milwaukee, Wisconsin, 30 września 1859</i>	
„PILNUJMY NASZYCH OBOWIĄZKÓW”	224
<i>Fragmenty przemówienia w Cooper Union w Nowym Jorku, 27 lutego 1860</i>	
„ROBOTNIK MA PRAWO STRAJKOWAĆ, JEŻELI SOBIE TEGO ŻYCZY”	235
<i>Fragmenty z przemówienia wygłoszonego w Hartford, Connecticut, 5 marca 1860</i>	

„NIECH WSZYSCY LUDZIE MAJĄ RÓWNE MOŻLIWOŚCI” . . .	236
<i>Fragmenty z przemówienia wygłoszonego w New Haven, Connecticut, 6 marca 1860</i>	
„PRZYJMUJĘ NOMINACJĘ”	237
<i>List do George’a Ashmuna, 23 maja 1860</i>	
„PRACA, PRACA I PRACA – OTO GŁÓWNA RZECZ”	238
<i>List do Johna M. Brockmana, 25 września 1860</i>	
„CIESZĘ SIĘ Z NASZEGO SUKCESU”	238
<i>Uwagi wygłoszone w Springfield, Illinois, 20 listopada 1860</i>	
„PRZYSZEDŁ CZAS NA PRÓBĘ SIŁ”	239
<i>List do senatora Lymana Trumbulla, 10 grudnia 1860</i>	

V

„GODZINA PRÓBY”

Lincoln i Unia

1861

WPROWADZENIE James M. McPherson	243
„ZASADA, KTÓRA OTWIERA WSZYSTKIM DROGĘ”	247
<i>Fragment poświęcony Konstytucji i Unii, Styczeń 1861 [?]</i>	
„JEŚLI SIĘ PODDAMY, BĘDZIE TO NASZ KONIEC”	248
<i>List do Jamesa T. Hale’a, 11 stycznia 1861 [?]</i>	
„ZADANIE, KTÓRE STOI PRZED MNA”	249
<i>Przemówienie pożegnalne w Springfield, Illinois, 11 lutego 1861</i>	
„WOLNOŚĆ DLA WAS, NIE DLA MNIE”	250
<i>Odpowiedź gubernatorowi Oliverowi P. Mortonowi, Indianapolis, Indiana, 11 lutego 1861</i>	
„NIEWIELE BĘDĘ MÓGŁ ZŁA WYRZĄDZIĆ”	251
<i>Z przemówienia w Lawrenceburgu, Indiana, 12 lutego 1861</i>	

„ZAPEWNIĆ NAJWIĘKSZE DOBRO NAJWIĘKSZEJ LICZBIE LUDZI”	252
<i>Z przemówienia do Niemców w Cincinnati, Ohio, 12 lutego 1861</i>	
„RZĄDZIĆ BĘDZIE WIĘKSZOŚĆ”	253
<i>Z przemówienia w Steubenville, Ohio, 14 lutego 1861</i>	
„OKRĘT MOŻNA OCALIĆ WRAZ Z JEGO ŁADUNKIEM”	254
<i>Odpowiedź burmistrzowi Fernando Woodowi, Ratusz Miejski, Nowy Jork, 20 lutego 1861</i>	
„W ZGODZIE Z PIERWOTNĄ IDEA”	255
<i>Przemówienie w Senacie stanowym, Trenton, New Jersey, 21 lutego 1861</i>	
„WOLAŁBYM RACZEJ PAŚĆ OFIARĄ ZABÓJCZY”	257
<i>Przemówienie w Hallu Niepodległości, Filadelfia, Pensylwania, 22 lutego 1861</i>	
„PROSTA JAK GOŚCINIEC ZA ROGATKAMI”	258
<i>Swobodne uwagi wygłoszone do delegatów na konferencję pokojową, Willard's Hotel, Waszyngton, 23 lutego 1861</i>	
„DONIOSŁA KWESTIA WOJNY DOMOWEJ”	260
<i>Pierwsze przemówienie inauguracyjne, Waszyngton, 4 marca 1861</i>	
„MAM NADZIEJĘ, ŻE MAMY RZĄD I PREZYDENTA”	269
<i>Odpowiedź delegacji z Pensylwanii, 5 marca 1861</i>	
„NIE ZDOŁAMY RAZ NA ZAWSZE UDAREMNIĆ ICH DZIAŁAŃ”	270
<i>List do generała Winfielda Scotta, 25 kwietnia 1861</i>	
„ZAWIESIĆ ZASADĘ HABEAS CORPUS”	271
<i>List do generała Winfielda Scotta, 27 kwietnia 1861</i>	
„GŁÓWNA IDEA PRZYŚWIECAJĄCA TEJ WALCE”	272
<i>Nieoficjalny komentarz na temat rządów ludu, Biały Dom, 7 maja 1861</i>	
„POLSKI DŻENTELMEN Z NAJLEPSZYMI REKOMENDACJAMI”	273
<i>List do sekretarza wojny, Simona Camerona, 20 maja 1861</i>	
„TO WALKA SAMEGO LUDU”	274
<i>Z przemówienia na specjalnej sesji Kongresu, 4 lipca 1861</i>	

„NIE WOLNO DO NIKOGO STRZELAĆ”	281
<i>List do generała Johna C. Fremonta, 2 września 1861</i>	
„NIE MOGĘ ZAJĄĆ TAK NIEROZWAŻNEGO STANOWISKA”	283
<i>List do Orville’a H. Browninga, 22 września 1861</i>	
„CHEĆ DO PRACY JEST TAK RZADKĄ CNOTĄ”	286
<i>List do George’a D. Ramsaya, 17 października 1861</i>	
„ZDOLNOŚĆ CZŁOWIEKA DO SAMORZĄDU”	286
<i>Odpowiedź hrabiemu Edwardowi Piperowi, Biały Dom, 8 listopada 1861</i>	
„WALKA O DZIEŃ DZISIEJSZY... I O NAJDALSZĄ PRZYSZŁOŚĆ”	287
<i>Z dorocznego przesłania do Kongresu, 3 grudnia 1861</i>	

VI

„NA ZAWSZE WOLNI”

Lincoln i Wolność

1862–1863

WPROWADZENIE <i>Mark E. Neely, Jr.</i>	293
„ZASADA RÓWNOŚCI PRAW LUDZI”	301
<i>Powitanie przedstawiciela dyplomatycznego Peru, Biały Dom, 4 marca 1862</i>	
„STOPNIOWE WYZWALANIE NIEWOLNIKÓW JEST LEPSZE DLA WSZYSTKICH”	302
<i>Przesłanie do Kongresu, 6 marca 1862</i>	
„RZĄD ZOSTAŁ OCALONY OD OBALENIA”	304
<i>Z przesłania do Senatu i Izby Reprezentantów, 26 maja 1862</i>	
„NASZA WSPÓLNA OJCZYZNA JEST W WIELKIM NIEBEZPIECZEŃSTWIE”	305
<i>Apel do przedstawicieli stanów pogranicznych w sprawie wyzwolenia niewolników za odszkodowaniem, Biały Dom, 12 lipca 1862</i>	

„WŁAŚCIWY I KONIECZNY ŚRODEK WOJSKOWY”	307
<i>Pierwsza wersja Proklamacji Zniesienia Niewolnictwa, 22 lipca 1862</i>	
„WASZA RASA CIERPI”	309
<i>Przemówienie do przywódców murzyńskich poświęcone kolonizacji, Biały Dom, 14 sierpnia 1862</i>	
„MÓJ GŁÓWNY CEL W TEJ WALCE”	310
<i>W odpowiedzi Horacemu Greeleyowi na jego „Modlitwę dwudziestu milionów”, 22 sierpnia 1862</i>	
„BÓG CHCE TEJ WALKI”	312
<i>Rozmyślenia o woli Boskiej, 2 września 1862 [?]</i>	
„CZAS NADSZEDŁ”	313
<i>Uwagi wygłoszone podczas posiedzenia gabinetu, Biały Dom, 22 września 1862</i>	
„ODTĄD NA ZAWSZE WOLNI”	314
<i>Wstępna Proklamacja Zniesienia Niewolnictwa, 22 września 1862</i>	
„STŁUMIĆ INSUREKCJĘ”	318
<i>Proklamacja zawieszenia przywileju habeas corpus, 24 września 1862</i>	
„SAMymi SŁOWAMI NIE ZABIJA SIĘ BUNTOWNIKÓW”	319
<i>List do wiceprezydenta Hannibala Hamlina, 28 września 1862</i>	
„PRÓBA OGNIOWA”	320
<i>Odpowiedź na kwakerską modlitwę, 26 października 1862</i>	
„NIE MOŻEMY UCIEC PRZED HISTORIĄ”	321
<i>Z dorocznego przesłania do Kongresu, 1 grudnia 1862</i>	
„TERAZ TRZEBA DOTRZYMAĆ OBIETNICY”	327
<i>Nieoficjalne uwagi skierowane do świadków podpisania ostatecznej wersji Proklamacji Zniesienia Niewolnictwa, Biały Dom, 1 stycznia 1863</i>	
„SZCZERZE UWAŻANA ZA... AKT SPRAWIEDLIWOŚCI”	328
<i>Ostateczna wersja Proklamacji Zniesienia Niewolnictwa, 1 stycznia 1863</i>	

„PRZYKŁAD WZNIOSŁEGO CHRZEŚCJAŃSKIEGO HEROIZMU”	331
<i>W odpowiedzi robotnikom z Manchesteru w Anglii, 19 stycznia 1863</i>	
„ZARYZYKUJĘ DYKTATURĘ”	333
<i>List do generała Josepha Hookera, 26 stycznia 1863</i>	
„BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE WYMAGA ZAWIESZENIA”	334
<i>Z listu do Erastusa Corninga i innych, 12 czerwca 1863</i>	
„TRZEBA PODJĄĆ DECYZJĘ”	339
<i>Z odpowiedzi na rezolucję demokratów z Ohio, 29 czerwca 1863</i>	
„JAK DAWNO TEMU TO BYŁO? – PRZESZŁO OSIEMDZIESIĄT LAT”	340
<i>Odpowiedź na „serenadę” na cześć zwycięstwa, Biały Dom, 7 lipca 1863</i>	
„KTO POSMAKOWAŁ PRAWDZIWEJ WOLNOŚCI, NIGDY... NIE BĘDZIE NIEWOLNIKIEM”	341
<i>Z listu do Stephen A. Hurlbuta, 31 lipca 1863</i>	
„MÓWICIE, ŻE NIE BĘDZIECIE WALCZYĆ O WYZWOLENIE MURZYNÓW”	342
<i>List do Jamesa C. Conklinga, 26 sierpnia 1863</i>	
„BEZGRANICZNY TEREN ABSOLUTYZMU?”	347
<i>Szkic listu do sekretarza skarbu Salmona P. Chase’a, 2 września 1863</i>	
„CZYŻBY MĘSTWO OPUŚCIŁO NASZĄ RASĘ?”	348
<i>Z opinii o zaciągu do wojska, 14 września 1863 [?]</i>	
„NIE ZAMIERZAM BYĆ TYRANEM”	351
<i>Nieformalne uwagi o radykalnych republikanach skierowane bezpośrednio do nich, 30 września i 28 października 1863</i>	

VII

„RZĄD LUDU, PRZEZ LUD I DLA LUDU”

Lincoln i Demokracja

	1863–1865	
WPROWADZENIE <i>Hans L. Trefousse</i>		355
„ODRODZENIE W WOLNOŚCI”		362
<i>Orędzie Gettysburskie, 19 listopada 1863</i>		
„NIE OKAŻE SIĘ TO PRZESZKODĄ”		364
<i>Odpowiedź porucznikowi, 1863 [?]</i>		
„NIKOGO, KTO JEST WOLNYM”		364
<i>Wyimek z dorocznego przesłania do Kongresu w dniu 8 grudnia, 20 grudnia 1863</i>		
„NIE MIESZAŁEM SIĘ NIGDY... W SPRAWY KOŚCIOŁA”		365
<i>Z listu do Olivera D. Filleya, 22 grudnia 1863</i>		
„NAJLEPSI ZE WSZYSTKICH SĄ LUDZIE O POSPOLITYM WYGLĄDZIE”		366
<i>Z rozmowy z sekretarzem, 24 grudnia 1863</i>		
„POWSZECHNA AMNESTIA... Z POWSZECHNYM PRAWEM GŁOSOWANIA”		367
<i>Z listu do generała Jamesa S. Wadswortha, Styczeń 1864 [?]</i>		
„ZACHOWAĆ KLEJNOT SWOBODY”		368
<i>List do Michaela Hahna, 13 marca 1864</i>		
„NIECH BEZDOMNY NIE BURZY CUDZEGO DOMU”		369
<i>Z odpowiedzi Nowojorskiemu Demokratyczno-Republikańskiemu Stowarzyszeniu Ludzi Pracy, Biały Dom, 21 marca 1864</i>		
„NIE SPOTKAŁEM... CZŁOWIEKA, KTÓRY ŻYCZYŁBY SOBIE SAMEMU NIEWOLNICTWA”		370
<i>Fragment o niewolnictwie, 22 marca 1864</i>		

„JEŚLI NIEWOLNICTWO NIE JEST NIESŁUSZNE, NIC NIE JEST NIESŁUSZNE”	370
<i>List do Alberta G. Hodgesa, 4 kwietnia 1864</i>	
„DLA RATOWANIA ŻYCIA TRZEBA POŚWIECIĆ CZĘŚĆ CIAŁA”	374
<i>Nieoficjalne uwagi na temat stosunków amerykańsko-brytyjskich, skierowane do George’a Thompsona i innych osób, Biały Dom, 7 kwietnia 1864</i>	
„DOBRA DEFINICJA SŁOWA «WOLNOŚĆ»”	376
<i>Z mowy wygłoszonej na „Jarmarku Sanitarnym”, Baltimore, Maryland, 18 kwietnia 1864</i>	
„WNIOSEK... WART ROZWAŻENIA”	377
<i>List do senatora Charlesa Sumnera, 19 maja 1864</i>	
„OBYM NIE MUSIAŁ ODPOWIADAĆ ZA OBRABOWANIE CZŁOWIEKA”	378
<i>Odpowiedź delegacji baptystów, 30 maja 1864</i>	
„STOSOWNE I KONIECZNE ZWIĘCZENIE”	379
<i>Odpowiedź komitetowi zawiadamiającemu prezydenta Lincolna o jego powtórnej nominacji, Biały Dom, 9 czerwca 1864</i>	
„SPRAWA SPOŁECZEŃSTWA”	380
<i>Nieoficjalne uwagi o wyborach, Biały Dom, sierpień 1864</i>	
„ZASZCZYCA GO NALEŻNĄ MU UWAGĄ”	381
<i>List do Johna McMahona, 6 sierpnia 1864</i>	
„KAŻDE Z WASZYCH DZIECI MA PRAWO MARZYĆ O WKROCZENIU W TE PROGI”	382
<i>Przemówienie do żołnierzy 166 pułku stanu Ohio, Biały Dom, 22 sierpnia 1864</i>	
„MOIM OBOWIĄZKIEM BĘDZIE WSPÓŁPRACA”	383
<i>Memorandum w sprawie szans ponownego wyboru na prezydenta, 23 sierpnia 1864</i>	
„ZAMYŚŁY WSZECHMOGĄCEGO SĄ DOSKONAŁE”	384
<i>List do Elizy P. Gurney, 4 września 1864</i>	

„WALCZĘ O UTRZYMANIE, NIE OBALENIE RZĄDU”	385
<i>Z odpowiedzi na „serenadę” przed Białym Domem, 19 października 1864</i>	
„WYBORY BYŁY KONIECZNOŚCIĄ”	387
<i>Odpowiedź na „serenadę”, Biały Dom, 10 listopada 1864</i>	
„NIE TAKA RELIGIA, KTÓRA POZWALA DOSTAĆ SIĘ DO NIEBA”	389
<i>Anegdota spisana na użytek gazety, 6 grudnia 1864</i>	
„NIE BYŁO W SPOŁECZEŃSTWIE RÓŻNIC POGLĄDÓW”	390
<i>Z dorocznego przesłania do Kongresu, 6 grudnia 1864</i>	
„ANI NIEWOLA, ANI SŁUŻBA PRZYMUSOWA... NIE BĘDZIE ISTNIAŁA”	392
<i>Rezolucja, przedkładająca stanom Trzynastą Poprawkę do Konstytucji, 1 lutego 1865</i>	
„PANACEUM NA WSZELKIE ZŁO”	393
<i>Odpowiedź na „serenadę”, Biały Dom, 1 lutego 1865</i>	
„ZŁĄ WOLĄ NIE KRZYWDZĄC NIKOGO”	394
<i>Drugie przemówienie inauguracyjne, 4 marca 1865</i>	
„ZAWSZE SĄDZIŁEM, ŻE WSZYSCY LUDZIE POWINNI BYĆ WOLNI”	397
<i>Przemówienie do żołnierzy 140 pułku z Indiany, Waszyngton, 17 marca 1865</i>	
„NIE W SMUTKU, LECZ W UCIESZE SERCA”	399
<i>Ostatnie wystąpienie publiczne, Biały Dom, 11 kwietnia 1865</i>	
„UNIA SERC I RĄK”	404
<i>Z ostatniego listu, do Jamesa H. Van Alena, 14 kwietnia 1865</i>	
POSŁOWIE: Towarzystwo im. Abrahama Lincolna Frank J. Williams	407
LINCOLN, KRAJ I ŚWIAT Kalendarium 1809–1865	411
PODZIĘKOWANIA	450
NOTY BIOGRAFICZNE	454